

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 9P/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5624200763
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Slavomíra Mlynarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5624200763.1

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX. X. XXXX, prihlásený k trvalému pobytu: C. XXXX/XX, A., v súčasnosti v Centre pre deti a rodiny, so sídlom Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok, IČO: 30 227 283, dieťa rodičov: D. B., nar. XX. X. XXXX, prihlásená k trvalému pobytu Obec E., okres Kysucké Nové Mesto a otca neuvedeného v rodnom liste, o neodkladnom opatrení a iné, takto

rozhodol:

I. Súd z a č í n a konanie o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku vo veci dočasného odovzdania maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti Diagnostického centra, so sídlom Jána Jančeka 32, Ružomberok, IČO: 00 111 562 na zabezpečenie odbornej diagnostiky.

II. Súd n a r i a d ť u j e neodkladné opatrenie:
Centrum pre deti a rodiny Ružomberok, so sídlom Kalvárska 35, Ružomberok, IČO: 30 227 283 j e p o v i n n é dočasne o d o v z d a ť maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti Diagnostického centra, so sídlom Jána Jančeka 32, Ružomberok, IČO: 00 111 562 na zabezpečenie odbornej diagnostiky, najdlhšie na 3 (tri) mesiace od odovzdania maloletého dieťaťa.

III. Súd u s t a n o v u j e maloletému A. B., nar. XX. X. XXXX kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok so sídlom Námestie Slobody 9, 034 01 Ružomberok, IČO: 30794536 na jeho zastupovanie v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia.

IV. Súd p o u č u j e účastníkov konania o možnosti podať na Okresný súd Liptovský Mikuláš návrh vo veci samej na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia maloletému A. B., nar. XX. X. XXXX.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš, pracovisko Ružomberok dňa 20. 2. 2024 podnet na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 Civilného mimosporového poriadku vo veci odovzdania maloletého A. B., nar. XX. X. XXXX do starostlivosti Diagnostického centra, so sídlom F. F. XX, A. za účelom zabezpečenia odbornej diagnostiky po dobu potrebnú na vykonanie odbornej diagnostiky. V podnete uviedol, že nad mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX bola rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 12P/6/2023 zo dňa 05.09.2023, právoplatným dňa 1.11.2023 zrušená pestúnska starostlivosť a zároveň nariadená ústavná starostlivosť, ktorá je vykonávaná v Centre pre deti a rodiny, Kalvárska 35, 034 01 Ružomberok („ďalej len CDR“), na samostatne usporiadanej skupine v rodinnom dome na ulici G. G. XX, XXX XX C.. Maloletý sa nachádza v starostlivosti zariadenia od októbra 2023. Maloletý A. v zariadení od začiatku nefunguje, nerešpektuje pravidlá zariadenia. Maloletý nedodríava dohodnuté príchody zo školy a z vychádzok. Denne zo školy chodí v neskorých večerných hodinách, bez vysvetlenia

kde sa zdržal. Maloletého neskoré príchody na skupinu, sú pravidelne hlásené na polícii. Maloletý sa nezúčastňuje spoločenských aktivít na skupine, neplní si svoje povinnosti, ani služby, vo svojich osobných veciach si neudržiava poriadok. Pri usmerňovaní jeho správania používa vulgarizmy smerom k dospelému, vychovávateľov nerešpektuje. Do školy je budený s problémami, nechce vstávať. Na skupinu si vodí v neskorých hodinách kamarátov, s ktorými fajčia v altánku. Na upozornenie, aby jeho kamaráti odišli zo zariadenia, maloletý reaguje podráždene a príkaz nerešpektuje. Podľa vyjadrenia pracovníkov CDR je jeho správanie zlým vzorom pre ostatné deti na skupine. Maloletý naposledy dňa 16.02.2024 meškal z vychádzky, pričom po nahlásení na políciu ho o 1:00 hod. ráno priviedla na skupinu hliadka mestskej polície. V krvi mu namerali 0,4 promile alkoholu. Maloletý navštevuje v aktuálnom školskom roku 9. ročník na Základnej škole Kľačno v Ružomberku. Podľa vyjadrenia triednej učiteľky, maloletý v škole nerobí nič, nezapája sa do vyučovania, provokuje, nerešpektuje vyučujúcich, dostal napomenutie triednym učiteľom. U maloletého evidujú v škole neskoré príchody na vyučovanie, chodí na obedy počas vyučovania. Problémom je tiež používanie mobilného telefónu na vyučovaní aj napriek tomu, že telefón majú deti ráno odovzdať. Maloletý má partiu kamarátov, s ktorými často porušuje školský poriadok. Dňa 06.02.2023 sa vo veci mal. A. na pôde ÚPSVaR Ružomberok konala prípadová konferencia, ktorej cieľom bolo aj oboznámiť maloletého s dôsledkami jeho správania a ďalším postupom v prípade, že nedôjde k náprave jeho správania. Zápisnica z prípadovej konferencie tvorí prílohu podania. Dňa 14.02.2023 oddelenie SPODaSK Ružomberok žiadalo CDR o podanie správy, či po prípadovej konferencii došlo u maloletého k zlepšeniu alebo zhoršeniu jeho správania. Správa CDR tvorí prílohu podania. Dňa 08.02.2023 oddelenie SPODaSK Ružomberok podalo žiadosť o umiestnenie mal. A. do Diagnostického centra, J. Jančeka 32 v Ružomberku. Diagnostické centrum zaslalo súhlasné vyjadrenia o prijatí maloletého do ich zariadenia, ktoré tvorí prílohu podania. Vzhľadom na to, že maloletý od jeho umiestnenia odmietol spolupracovať so zariadením, počas adaptačného obdobia sa maloletý prejavoval nevhodným správaním, ktoré pretrváva až doteraz a nakoľko je maloletý ohrozený rizikovým správaním a sociálno-patologickými javmi vplyvom nevhodnej partie a jeho správanie sa neustále zhoršuje, je potrebné aby bol maloletý umiestnený do zariadenia, kde by mal stanovený režim a jasne vymedzené pravidlá, aby sa tak zamedzilo prehľbovaniu porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu u maloletého. Na základe uvedeného je potrebné urýchlene zabezpečiť maloletému odbornú pomoc zabezpečením odbornej diagnostiky a odporúčenia ďalších postupov vo veci starostlivosti o maloletého.

2. Podľa § 23 ods. 1 a 2 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), konanie sa začína na návrh. Ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

3. Podľa § 24 CMP, konanie je začaté doručením návrhu na začatie konania súdu alebo vydaním uznesenia o začatí konania.

4. Podľa § 360 ods. 1 a 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej.

5. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

6. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

7. Podľa § 367 ods. 4 CMP, uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 324 ods. 1 z. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

10. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

11. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

14. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Podľa § 37 ods. 3 písm. a) ZR, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odíme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov.

16. Podľa § 31 ods. 2 ZR, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

17. Súd ustanovil maloletému A. kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok na zastupovanie maloletého v konaní o neodkladnom opatrení (§ 31 ods. 2 ZR), keďže jeho jediný rodič (matka) ho nemôže zastupovať v konaní pred súdom pre možný rozpor záujmov medzi rodičom a maloletým dieťaťom (výrok III.).

18. Z úradnej činnosti súd zistil, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, č. k. 12P/6/2023-72 zo dňa 5. 9. 2023, právoplatným a vykonateľným dňa 1. 11. 2023, súd zrušil pestúnsku starostlivosť nad maloletým A. a nariadil nad maloletým A. ústavnú starostlivosť, ktorá je realizovaná v Centre pre deti a rodiny Ružomberok. Matku maloletého zaviazal prispievať na jeho výživu sumou 70 eur mesačne.

19. Podľa predložených listín sú u maloletého dieťaťa dlhodobo evidované ťažkosti v správaní (požívanie alkoholických nápojov, fajčenie, nerešpektovanie nastavených pravidiel zariadenia, neskoré

nočné príchody aj za asistencie polície, neplnenie povinností, vulgarizmy vo vzťahu k dospelým, nerešpektovanie vychovávateľov, vedenie kamarátov do zariadenia napriek predchádzajúcemu zákazu), ktoré sa prejavujú nielen v centre, kde je umiestnený, ale aj v školskom zariadení.

20. Keďže situácia maloletého vyžaduje neodkladnú úpravu jeho pomerov, súd začal konanie o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku o dočasnom odovzdaní maloletého A. do starostlivosti diagnostického centra (výrok I.). Vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami (odseky 4-13 odôvodnenia uznesenia) je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Neodkladné opatrenie si vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia. Ku dňu vydania tohto uznesenia sa maloleté dieťa nachádza v Centre pre deti a rodiny Ružomberok. Povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti niekoho iného v zmysle § 367 CMP je možné uložiť len tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe.

21. Pri rozhodovaní súd prihliadal na záujem maloletého dieťaťa, ktorý je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). Účelom neodkladného opatrenia je ochrana maloletého. Vykonaním dokazovaním súd dospel k záveru, že v danom prípade je nevyhnutne potrebné, aby bola vykonaná odborná diagnostika, ktorá umožní správne nasmerovanie výchovy maloletého A.. Zdravý vývin a riadna výchova maloletého je v súčasnosti vážne narušená a ohrozená, preto súd podľa § 367 CMP nariadil neodkladné opatrenie (výrok II.), ktorým uložil Centru pre deti a rodiny Ružomberok povinnosť odovzdať maloletého do dočasnej starostlivosti Diagnostického centra v Ružomberku na dobu troch mesiacov (čas potrebný na diagnostiku dieťaťa, číslo listu 3 spisu).

22. Keďže súd nariadil neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, v zmysle § 360 ods. 2 CMP poučil účastníkov konania o možnosti podať na tunajší súd návrh vo veci samej na začatie konania o uloženie výchovného opatrenia maloletému (výrok IV), ak to niektorý z účastníkov bude považovať za potrebné. Súd nepovažoval za potrebné začať konanie vo veci samej (o uložení výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. a/ ZR na účely zabezpečenia odbornej diagnostiky pobytom v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku), lebo ten istý účel dosiahne nariadením neodkladného opatrenia vymedzeného dobou troch mesiacov od odovzdania maloletého dieťaťa do zariadenia.

23. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52, § 57 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré sa končí nariadením neodkladného opatrenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu (výrok II) možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 4 CMP).

Proti výrokom uznesenia I, III a IV odvolanie nie je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 CSP).